

Recital de violoncel

Miercuri, 11 aprilie a avut loc la Sala mare a Ateneului Român un recital de excepție susținut de violoncelistul Dan Cavassi și de pianistul Viniciu Moroianu. A fost considerată o seară cu totul aparte din mai multe motive și vom începe cu repertoriul ales care, de ceva vreme, reprezintă *la crème de la crème* a strălucitelor nume care aureolează recitalurile dedicate acestui tip de formație camerală (duo violoncel - pian): Claude Debussy - *Sonata în re minor*, Robert Schumann - *Fantasiestücke op.73* și Johannes Brahms - *Sonata a II-a în Fa op. 99*. Departe de a specula

presupusa temă a lui *Pierrot fâché avec la lune*, interpreții s-au cantonat pe teritoriul muzicii pure, a unui Impresionism de cea mai bună calitate, speculând cum nu se poate mai expresiv sonoritățile eterate produse de formulările hexatonale sau pentatonice – elemente specifice scriiturii debussyene. Tenta monotematică de specific secol XVIII, ne referim la Couprin, a fost ingenios asociată cu problemele tehnice extinse de la violoncel, dublate de efectele pizzicatelor, flageoletelor și de coloritul generat de flautando. Peste toate acestea trebuie să remarcăm că Dan Cavassi a susținut întregul recital *din memorie*, fapt extrem de rar în practica actuală a vieții de concert. Ceea ce desigur i-a oferit acea detașare care i-a canalizat întreaga energie spre actul interpretativ: o mare siguranță care a generat naturalețe, frazare exemplară, sunet nuanțat, filaje subtile. Colaborarea cu Viniciu Moroianu a fost una excelentă, pianistul fiind un redutabil solist, cu o vastă experiență scenică, o prezență care s-a distins permanent în dialogul cu violoncelul, fără însă a-l oculta vreun moment. Aceeași con-spirare de mare finețe s-a evidențiat și în mișcarea secundă, *Modérément animé*, scriitura destul de mozaicată fiind

foarte sudată, într-o atmosferă misterioasă, urmată de eleganța finalului pe care interpreții l-au construit *con brio* adoptând mijloace de o mare diversitate. Au urmat cele trei piese de Schumann relevante pentru caracteristicile Romanismului promovat de autor, de mare instabilitate emoțională. Deși indicațiile sunt cu precădere cele de *lebhaft* sau *rasch mit Feuer* sentimentul dominant este cel al unor trăiri dureroase exprimate totuși cu reținere, un sentiment elevat, rafinat și plin de noblețe, impus de interpretarea clasicizantă a celor doi interpreți, profundă, cu efuziuni bine strunite, conforme cu eleganța epocii. Sonorități înfiorate, visătoare, explozive, pline de nerv

sau de magie, toate sub arcușul și tastele celor doi interpreți într-o colaborare unică!

Și, după Schumann, nu putea să urmeze decât *Sonata op. 99*, un Brahms plenar, de maturitate, o lucrare extraordinară, cu dramaturgia definită și de experiența celor patru simfonii scrise anterior. O muzică supra-solicitantă care canalizează la maximum eforturile interpreților pentru dezvoltările dramatice, pentru dezvoltarea tensiunii sonore aflate într-o continuă frământare, nicideată rezolvată, oscilând între Paradis și Infern, între sublimele pianissime ale violoncelului și impresionanta bogăție a pianului. Fără a intra în detaliile textului, se poate afirma că am asistat la un

duel al zeilor, Viniciu Moroianu și Dan Cavassi întrecându-se pe paleta unei coloristici foarte bine gândite, o execuție foarte stăpânită la toate nivelurile, ceea ce denotă o cunoaștere profundă nu numai a lucrării în sine ci a întregului univers brahmsian. *Adagio affettuoso* - mișcare secundă - a relevat deplina măiestrie, rod al maturității celor doi interpreți, prin crearea acelor speciale momente de suspensie în care pare că se pogoară liniștea divină, captivante prin sonoritățile care se eterizează treptat, golite de orice expresie, a evadării din "lumea de forme și culori". Bineînțeles că marea întindere a sonatei include și un scherzo, *Allegro passionato* și un final ceva mai reținut, la fel de elaborat dar "ne-răspuns la întrebare". Intuind acest efect, interpreții au ales două bisuri care au realizat *en maître* acel *éternel retour*, prin misterul edwardian regăsit în lucrările lui Elgar, minunata piesă *Salut d'amour* și Claude Debussy - *La fille aux cheveux de lin*. Pentru magnifica seară de la Ateneu într-o frumoasă noapte a primăverii bucureștene: aplauze îndelungate la scenă deschisă, flori, public ales....

Corina BURA